

Remissvar

Jernkontorets diarienummer: 15/26

Stockholm 28 maj 2026

kn.remissvar@regeringskansliet.se
ellen.tornqvist@regeringskansliet.se

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956)), KN2026/00781

Jernkontoret företräder järn- och stålindustri i Sverige som ligger långt fram i sin omställning för minskade klimatrelaterade utsläpp. För att kunna nå de långsiktiga klimatmålen och bibehålla industrins konkurrenskraft på den globala marknaden är det viktigt att EU:s klimat-, miljö-, energi-, handels- och industripolitik hanteras som en helhet där alla delar behöver driva mot de gemensamma målen.

Jernkontoret lämnar här synpunkter på de olika delarna i Industrial accelerator act.

Målet

Kommissionen föreslår ett mål om att industrin ska stå för 20 procent av EU:s BNP till 2035. Vi ser positivt på förslaget att ha ett mål som stödjer industrins möjligheter att växa. Ett industrimål behövs för att balansera klimatmålet så att det blir tydligt att EU:s klimatmål ska nås genom att vi har en konkurrenskraftig industri och inte genom att industrin läggs ner. Industrin kan inte växa om inte hela EU:s ekonomi växer men för att minska strategiska beroenden och säkra EU:s industriella kapacitet så behöver industrin växa mer än ekonomin som helhet. Vi skulle gärna se att målet också kompletterades med ett långsiktigt mål för 2050. Det behövs också en process för att utvärdera målet vilket kan inkluderas i styrningsförordningen för energi och klimat.

Definitioner

I artikel 3, punkt (3), finns en definition av "energy-intensive industry decarbonisation projects" som hänvisar till energiskattedirektivet. Där framgår att en "energy-intensive industry" definieras som att energikostnaden uppgår till minst 3 procent av produktionsvärdet eller energiskatter uppgår till minst 0,5% av förädlingsvärdet. Det här är en definition som är onödigt snäv och riskerar att utesluta delar av svensk stålindustri som har höga produktions- och förädlingsvärden. Vi föreslår att hänvisningen stryks:

'energy-intensive industry decarbonisation projects' means the construction or conversion of the commercial facility of an energy-intensive business as defined in Article 17(1), point (a), of Council Directive 2003/96/EC52 in the energy-intensive industries listed in point 1 of Annex I to this Regulation that reduce emission rates of CO₂-eq of industrial processes significantly and permanently to an extent which is technically feasible;

I annex I listas strategiska sektorer där också metallindustri ingår, vilket är positivt. Dock bör detta gälla generellt och inte ha någon koppling till accelerationsområden, vilket rubriken indikerar. Rubriken bör ändras:

Strategic sectors for industrial manufacturing acceleration areas

Tillståndprocesser

Jernkontoret välkomnar förenklingsförslag under kapitel II kopplat till tillståndprocesser. Ambitionerna att förenkla och snabba upp tillståndprocesser är positiva och det är en bra utveckling att de initiativ som tagits i NZIA nu utvidgas till alla utsläppsminskande projekt. Det vore dock ännu bättre om förslagen gällde alla industriprojekt, snarare än vissa utvalda. Utsläppsminskande projekt kan vara beroende av icke utsläppsminskande projekt och olika hantering kan därför leda till att omställningen ändå bromsas. Hela kedjan för försörjning av råvara och insatsvaror måste fungera för att utsläppsminskande projekt ska kunna starta och få full effekt. Om t.ex. ett projekt för att tillverka lågutsläppande stål får tillstånd, men den tillhörande hamnutbyggnaden eller järnvägsförstärkningen prövas långsammare, riskerar hela projektet ändå att försenas. Där det är lämpligt bör också prövningar, som anknyter till samma projekt men har olika huvudmän, kunna samordnas. För att effektivisera och göra reell skillnad för tillståndprocesserna måste dock också de materiella kraven i EU:s miljölagstiftning, t ex vattendirektivet, moderniseras. Det gäller också för att den föreslagna kopplingen till *"Regulation on speeding-up environmental assessment"* ska få någon effekt.

EU-preferens

För stål föreslås inga krav på "union origin" i offentlig upphandling. Jernkontoret kommenterar den föreslagna definitionen utifrån att stål ändå skulle kunna få sådana krav.

Definitionen av union origin i artikel 7 anger att avstämningspunkten utgår från tullkodex dvs senaste bearbetning (där produkten fick ny tullkod). Det kan vara väldigt sent i värdekedjan och skulle innebära att produktion av materialet kan ha skett var som helst i världen. För stålindustrin vore det bättre om avstämningspunkten är när materialet (stålprodukten) har tillverkats dvs efter smältning och gjutning (melted and poured).

Enligt artikel 8 och 9 omfattar "union", EU och länder där EU har handelsavtal eller tullunion. Det är en förhållandevis bred definition. I kombination med avstämningspunkt enligt tullkodex anser vi inte att kravet skulle fylla någon större funktion. I kombination med en avstämningspunkt tidigt i förädlingskedjan är det mer rimligt om det ska kunna ge önskad effekt.

Produkter med låga utsläpp

Jernkontoret välkomnar att förslaget om lågutsläppande produkter hänvisar till ESPR-processen i artikel 10. Det är viktigt att den kunskapsbaserade processen inom ESPR får fullföljas och att utifrån den processen de delegerade akterna kring definitioner av lågutsläppande produkter tas fram skyndsamt och med tydlig tidsplan. Deltagande från industrin är nödvändigt för att mät- och beräkningsmetoder, prestandaklassificering och anpassning till olika produkter ska bli relevanta och tillräckligt ambitiösa. Beräkningsmetoder bör baseras på standardiserade livscykelanalysmetoder så att data blir jämförbara. Förenklade metoder baserade på ETS och CBAM riskerar att ytterligare öka mängden av icke jämförbara data och skapa förvirring hos kunderna.

Accelerationsområden

Jernkontoret ser förslaget om skapande av geografiskt avgränsade accelerationsområden i kapitel 5 som ett direkt olämpligt förslag, som inte passar i mogna industriländer som Sverige med en utspridd industri. Ett sådant förslag ska inte vara tvingande för medlemsstaterna. De aspekter på industriella behov som beskrivs i artikel 25 såsom enklare tillståndprocesser, finansiering, infrastruktur, energiförsörjning, kompetens etc, är högst relevanta, men ska inte vara begränsade till enbart vissa geografiska områden. Vi ser stora risker för ojämlig behandling om till exempel de förenklingsåtgärder som föreslås i IAA bara ska gälla accelerationsområden. För att stödja de industriella behoven bör det i stället vara kopplat till de strategiska sektorerna och deras värdekedja.

Offentlig upphandling

I annex II, del I och del II, punkt a) finns förslag om att 25% av den totala volymen stål inom byggnader, infrastruktur och fordon ska vara lågutsläppande. Jernkontoret välkomnar att det ställs krav på låga utsläpp, detta borde gynna svenska ståltillverkare. Det är också positivt att kravet på att uppfylla innehåll av lågutsläppande produkter ställs på slutprodukten och inte på komponentnivå. Med tanke på att definitionen av lågutsläppande ännu inte finns är det svårt att exakt analysera vilka konsekvenser detta får men branschens generella bedömning är att 25% är för lågt för att driva efterfrågan på lågutsläppande produkter. Nivån skulle kunna höjas till 50%.

Jernkontoret

Annika Roos
Verkställande direktör

Helén Axelsson
Energi- och miljödirektör